

Gazet'a ese de 2 ori: Mercuria si Duminic'a, F6i'a, candu concedu ajut6riale. — Pretiulu: pe 1 anu 10 fl., pe 1/4 3 fl. v. a. Tieri esterne 16 fl. v. a. pe unu anu s6u 3 galbini mon. sun6t6ria.

Anulu XXXII.

Se prenumera la postele c. r., si pe la DD. corespondenti. — Pentru serie 6 cr. Tacs'a timbrala a 30 cr. de fiacare publicare.

Nr. 42.

Brasiovu 16/4 Iuniu

1869.

MONARCHIA AUSTRO-UNGARICA.

Transilvania.

Telegramu

alu „GAZETEI TRANSILVANIEI“.

Alb'a Iulia 13 Iuniu 8 6ra 40 min., sositu 9 6ra 45 min. dim.

„Astadi tienenduse sinodu eparhialu din preuti si mireni s'a decisu unanimu neparticiparea la congresulu romano-catoliciloru, representatiune la ordinariatulu metropolitanu pentru catu mai ingraba convocare a sinodului diecesanu.

Abrudu 8 Iuniu 1869.

Nicola.“

Brasiovu 15 Iuniu. Scen'a din siedinti'a din 8 Iuniu a camerei deputatiloru Ungariei, ce o citimu mai la vale, ne a intristatu f6rte! Parlamentulu Ungariei pentru c6 se numai remana nemicu, nici o radia, nici o umbra de sperantia, ca celu pucinu in dieta s6u parlamentu se p6te apara adeverulu si combata batujocur'a, se p6te afla o sperantia, ca in ultim'a analisi libertatea, adeverulu si dreptatea isgonite si prigonite prin actiunile coruptiuniloru in afara voru afla refugiu, cum afla in t6ta lumea in parlamente, ne a desecatu si ac6sta sperantia. — Nu, in Ungari'a pentru alte nationalitati nici ac6sta schintea de sperantia nu ne remane, ea se stinse, candu vediuramu, cum se lu6 cuventulu dela deputatulu romanu Dr. Iosifu Hodosiu si inca toema atunci, candu ei esira din gura cuvintele: „Nu voiti a asculta adeverulu, c6ru votisare.“ Si parlamentulu spre indignarea si intristarea tuturor cetitoriloru de pe aici si credu, ca de pretutindenea, ieau luat cuventulu inca cu votisare nominala, chiaru in caus'a alegerei deputatulu dela Naseudu, care sub d6ue nume capatase d6ue voturi si totusi i se primi alegerea de buna, pentruc6 se se p6ta dice, ca districtulu Naseudului e reprezentatu in dieta si inca cu d6ue voturi dela doi alegatori maghiaroni. — Asta tractare cu nationalitatile, pe langa totala ignorare in actele dietali c6 cum n'ar av6 dreptu a-si arata in actulu publicu de adresa la cuventulu de tron, catra rege, expresiunea dorintieloru, a multumirei s6u nemultumirei lor, a infiptu o vulnere nevindecabile in toti, cei ce cetira despre scenele aceste, care asta din urma dela 1861 inc6ce nu -si afl6 parechi'a! — Dar' se trecemu dela acestu obiectu demnu de tanguire, pentruc6 se damu locu altui obiectu nu mai pucinu insufletoriu de ingrigire in caus'a autonomiei besericesci, unde avemu la mana totu manunchiulu de dreptu de a fi nedependenti de orice influentia maghiarona si in care vrea romanulu se amble pe piti6rele sale. —

Representatiunea

sinodului tractulu protopopescu gr. c. alu Clusiuului catra Exc. Sa Dr. IOANE VANCEA metropolitulu Albei Iuliei in obiectulu alegeriloru la congresulu romano-catoliciloru convocatu la Bud'a-Pest'a pe 20 Iuniu 1869.

Excelenti'a Ta Pr6luminat si Pr6santite Domne N6ue pr6 bunu parinte!

Tractulu protopopescu gr. cat. alu Clusiuului adunatu in sinodu mixtu, luandu astadi la desba-

tere seri6sa cerculariulu Excelentiei Tale dto. 17 Maiu 1869 Nr. 705, prin carele suntemu provocati de a alege reprezentanti la congregatiunea conchiamata prin archiepiscopii si episcopii catolici pre 20 Iuniu 1869 la Bud'a-Pest'a, a aflu cu cale a nu particip6 la acelu congresu, prin urmare de a se si abstien6 dela alegerea de ablegati pentru acelasi.

Motivele acestei abstieneri suntu urmat6riele: 1. Beseric'a romana de confesiunea gr. cat. este beserica de sene statat6ria si form6za in imperiulu austro-maghiaru o provincia besericesca independenta, auton6ma, cu organismu administrativu si capu propriu.

Independenti'a ac6st'a si organismulu propriu, precum nu concedu nici unu amestecu strainu in afacerile besericei n6stre, astfeliu nu concedu, c6 beseric'a n6stra se i6 parte constituanta in afacerile beserice rom. catolice, cu atata mai pucinu unu amestecu, prin carele ar' recun6sce beseric'a n6stra, cumca dens'a este o parte integrit6ria a altei beserice, ma chiaru prin carele ar' arat6 in fapta, cumca dens'a se considera pre sene numai de o parte integrit6ria, ori de o beserica afiliata a provinciei beserice catolice de ritulu latinu cu capulu seu in Strigoniu, in pers6n'a primatului Ungariei.

Cu atata mai prejudici6sa ar' fi participarea n6stra la congresulu cat. din Bud'a-Pest'a, fiinduca si cerculariulu episcopiloru latini considera episcopii n6stre numai c6 nesce diecese sufragane si supuse primatului Ungariei, pre candu noi recun6scemu de capu alu provinciei besericesci gr. cat. **romane** din Austro-Ungari'a numai pre metropolitulu de Alb'a Iulia, si pre nimene altulu.

Beseric'a n6stra -si derege trebile sale in sin6dele proprie, dens'a este constitutionale si toema pentru ac6st'a nu suferu dispuetiuni straine, cari ar' pot6 sei vateme constitutionalismulu ei.

O atare dispuetiune vedemu noi in cerculariulu episcopiloru catolici, de aici apoi se nu prindia pre nimenea mirarea, ca invitarea santiiloru sale fia catu de onorifica nu o putemu primi.

2. Nici pentru aceea, ca noi nu cun6scemu cause comune de atare natura, cari nu s'ar pot6 intre noi si catolici desfasiur6 si pre alta cale, de catu cea n6ua propusa.

Comisiunea intre noi si beseric'a cat. de ritulu latinu consta deocamdata numai in cele patru puncte dogmatice, ce suntu acceptate prin uniunea n6stra cu beseric'a Romei. In cestiuni dogmatice, ar' pot6 ocurge casulu de consfatuiri conferintiale, dara si atunci ar' trebui se concurgemu la acestea, c6 beserica de sene statat6ria cu o alta beserica independenta, inse atatu causele scolari, catu si fundatiunile nu aflamu se aiba nimicu comunu, de atata insemnatate catu ar' fi de lipsa c6 statulu organicu se ne fia unulu cu alu beserice catolice de ritulu latinu, ba sc6lele n6stre confesionale au unu caracteru exterioru toema divergentu de alu rom. catoliciloru (ad. **romano**).

Pre candu descoperimu Excelentiei V6stre ac6stea pareri ale sinodului nostru, trebuie se recun6scemu si noi adeverulu acelu, „cumca si pentru beseric'a n6stra a intrevenitu necesitatea de a se ingrigi, c6 trebile sale, despre cari se ingrigiea mai nainte statulu, se si le prov6da prin alte organe, cari ar' sustien6 tipulu si caracterulu relegiunei ei, si cari s'ar si interes6 de causele densei.“

Toema pentru ac6st'a, ve rogamu prea umilitii pre Excelenti'a V6stra, c6 catu de ingraba se faceti dispuetiunile necesarie; c6 beseric'a n6stra, c6 beserica de sene statat6ria si independenta se respundia acestei necesitati in sinulu seu propriu — c6 beseric'a n6stra se-si compuna insasi „statutulu“ seu intr'unu congresu besericescu alu tuturoru dieceselor romane gr. cat.

Ac6sta a n6stra rogamente este cu atata mai rectificata, ca-ci si sinodulu intregulu cleru din Ard6lu, tienutu in 11 Augustu 1868 si-a sprimatu dorinti'a sa, totu in acestu intielesu in conclusele sale, — in acestu intielesu ne-amu adresatu si noi catra ven. consistoriu metrop. in adres'a sinodului tienutu in 17 Dec. 1868 in Clusiu, — ac6st'a este — potemu dice — dorinti'a intregulu cleru si poporu.

In urma, asecuranduve pre Excelenti'a V6stra despre neclatit'a n6stra credintia si supunere fi6sca suntemu

Pr6 plecati fi

Sinodulu tractulu protopopescu gr. cat. alu Clusiuului in siedinti'a sa din 7 Iuniu 1869.

Ioane Pamfiliu m/p.,
presiedinte.

Iosifu Popu m/p.,
notariu.

In caus'a autonomiei besericesci.

E cunoscutu publiculu cetitoriu statutulu pentru congresulu preparativu alu romano-catoliciloru conchiamatu pre 20 Iuniu a. c. la Bud'a-Pest'a. Se scie, ca intre diecesele romano-catolice venu numerate si diecesele greco-catolice, defigunduse pentru fiacare numerulu membriloru, ce ar' av6 se tramita. Inse ce se vedi? Primatele Strigoniului comunica acelu statutulu cu metropolitulu romaniloru greco-catolici, ci cu fiacare episcopu directe, c6 cum ar' fi sufraganii lui. Si consistoriulu nostru nu se cuget6 multu, nu caut6, ca prin aceea se vatama autonomi'a besericei n6stre, ci grabi, c6 se nu lu intr6ca cumva altii si prin cerculariulu din 22 Maiu 1869 Nr. 1287/721 ce se alatura aici*) numai decatu ordin6 alegerea la numitulu congresu romano-catolicu.

Ce impresiune a facutu acesta ordinare in altii nu sciu, atat'a sciu, ca in greco-catolicii din districtulu Naseudului a facutu o impresiune durer6sa. De aceea si provocara pre reverendisimulu domnu vicariu, c6 inainte de ce ar' es6 afara in vicariatu la implinirea actulu de alegere, dupa cum i se impune de vener. consistoriu gr. catolicu din Gherl'a prin cerculariulu susu memoratu, se conv6ce o conferintia, in care se se desbata pucintelu despre participarea ori neparticiparea la congresulu romano-catoliciloru, despre urmarile participarei ori neparticiparei, ca-ci pre langa t6te cele insirate in fruntea cerculariului desu numitu, totusi nu ne aflamu indemnati a ne d6 convoirea la unu pasiu ce p6te ne taia singur'a cr6nga de sub piti6re, ce o mai avemu.

Conchiamarea se facu. Se provocara se particepsa la confer. toti preutii, toti inteligentii si comunele prin reprezentanti alesi. Conferintia se intin6ri, in 7 Iuniu a. c. Desbaterea f6 seri6sa, dupa importantia obiectulu. Conferintia a decisu, ca nu p6te descinde la nici o alegere, pana ce nu se va conchiam6 congresulu ori sinodulu provinciale, unde se se c6rna acestu obiectu din t6te punctele de vedere, care apoi, d6ca va afl6 de bine, c6 atare, va particip6, ori nu, dupa cum va afl6 cu cale. Totu odata conferintia si-a exprimatu nemultiamirea

*) Se va publica in Nr. viitoriu. — R.

